

Ramon Barnils

¿Dreta? ¿Esquerra? ¡Valentí!

Valenti Puig se'ns en va a Londres. I dic "se'ns" perquè tenia en mi un dels seus lectors setmanals, sense excepció de cap mena. Ja sé que no s'ha de fer, això de llegir els col·legues, que no és ben vist i que s'ha de presumir del contrari.

És una vanitat que practico com qualsevol altre columnista, amb alguna excepció, i actualment Valentí Puig era la principal d'aquestes excepcions.

Deixem de banda el motiu principal per llegir-lo, que és que es fa llegir, i que es veu que resulta inevitable, segons he comprovat en persones de diversa condició social, sexe i edat.

Deixat de banda l'atractiu primer de Valentí Puig, el secundari, i igualment principal per a mi, era que de tots els columnistes d'aquesta revista era l'únic que solia presumir de ser de dreta (el lector, immancablement astut, ja ha remarcat que dic que en presumia, no que ho fos o, més exactament, que fos l'únic que ho és.) I resultava força higiènic de llegir algú dit de dreta quan es produïen fets i fenòmens com el descobriment de l'autèntica cara del comunisme, el referèndum pro-Otan del socialisme, els dogmes en favor de la lluita armada contemporanis de la tolerància pel terrorisme d'estat, l'ampliació del capitalisme privat en territoris fins ara exclusius del capitalisme d'estat, la predicació

del nacionalisme pels factors de l'autonomisme i la de l'autonomisme per alguns dits nacionalistes. I de llegir-ho no pas directament, vull dir presentat en forma d'article sencer, sinó ofert displicentment, entre parèntesis, en un racó d'un article sobre qualsevol qüestió fora de les enumerades.

No cal dir que Valentí Puig, que se'n va a Londres, hi triomfarà: s'hi guanyarà la vida escrivint per a un diari espanyol, i estant com està la cultura espanyola, qualsevol cosa que els expliqui els semblarà admirable, i admirablement explicada. Això ens en dificultarà, a algun dels seus lectors, la lectura. Afortunadament, però, es veu que té previst de deixar una mica de banda la literatura dita de ficció, i de dedicar-se a l'altra literatura, la característica del nostre segle, la que en anglicisme que ben segur que ens perdonarà, se'n diu de no ficció. La promesa recuperació de l'autor de *Bosc endins* és una excel·lent notícia per als necessitats de bona literatura.

Bona cacera, Valentí.

Pere Calders

¿Escriure a preu fet?

De tant en tant, un escriptor català en llengua catalana es passa al conreu de la literatura castellana. És un succés poc corrent i sol anar acompanyat de planys: el protagonista se sent mal comprès i mal pagat. Fa públic un gest de rebel·lia i proclama —en clau d'amenaça— que és a punt de fer-nos el salt amb l'altra llengua.

Més o menys soterrat, no hi falta mai el punt crític dels beneficis crematístics. I aquí s'hi troben a faltar dades, hi ha poca informació. Tenim un reduït grup d'escriptors catalans en llengua castellana, alguns dels quals han adquirit prestigi i compten amb capítol propi a la història de les lletres espanyoles. Però no se'ls veu pas especialment satisfets. En el transcurs d'entrevistes divulgades pels diversos mitjans de comunicació, es mostren més aviat queixosos, a vegades una mica amargats i tot.

La veritat és que si es tracta de prosperar i fer carrera literària, hi ha llengües més temptadores que el castellà, i posats a fer... Si la raó única són els guanys i la fama, a l'hora de passar d'una banda a l'altra valdria la pena de pensar-s'hi molt i, sobretot, no oblidar que els sentiments també tenen un preu i no és bo de cotitzar-los a la baixa.

No fa gaire que s'han donat a conèixer els resultats d'una enquesta reveladora. O no tant com això, perquè ja hi havia sospites greus: a Es-

panya es llegeix molt poc i, en canvi, es beu i es fuma molt. En tabac es gasta tres vegades més que en llibres i les quantitats destinades al consum d'alcohol expliquen la desproporció que hi ha entre els bars i les llibreries.

El Periódico, diari barceloní en castellà, deia —traduït d'una edició recent— "un poble amb aquest mena d'hàbituds està condemnat a continuar viatjant en el furgó de cua de l'Europa culta". S'hi podria afegir que no paga el tret d'esforçar-se a córrer per pujar en un vagó en marxa, especialment si es necessita un traductor com a mà-nager.

Les cartes al director han de ser el més breu possible, màxim trenta ratlles mecanografiades i han d'anar signades. EL TEMPS agraeix tota la correspondència adreçada a aquesta secció però per motius d'espai no en garanteix la publicació.

Fabregat, Orwell, Roca i Serra

La prohibició per part de la Radiotelevisió valenciana de paraules que són al diccionari de la Llengua i que són usades per la gent del carrer, tot substituint-les per altres —recollides en un nou diccionari—, que les diuen a la nació del costat i, en tot cas, aquí es diuen com a incorrecció, amb l'excusa que són "masa catalanistes", em recorda la novel·la 1984 de George Orwell, on el Gran Germà prohibia els mots que considerava "subversius", que passaven a l'estat de no-existents, tot traient nous diccionaris amb aquells que eren correctes segons el punt de vista del règim.

El fet que durant els mateixos dies que s'ha generat aquesta notícia Narcís Serra hagi decidit enviar soldats al Golf Pèrsic —amb reclutes catalans inclosos—, i que a Miquel Roca li semblés molt bé (recordem que els catalans diguérem NO a l'OTAN), em fa pensar que potser caldria fer-ne un altre, de diccionari; no el d'en Fabregat, ni el Fabra, ni el Gran Germà, sinó el *Diccionari de càrrecs públics impresentables i botiflers dels Països Catalans*, amb les proeses més destacades de cadascun d'ells, i en edició de butxaca, per a tenir-lo sempre a mà com a llibre de consulta.

Dissortadament, seria força gruixut, segurament més que el d'en Fabregat i fins i tot més que el Fabra.

Josep Poch i Clara Girona (el Gironès)

Les meravelles acústiques de Tossa de Mar

Fa uns dies, la meua dona i jo, vam decidir passar uns dies a la platja de Tossa de Mar. A la nit, que és normalment l'hora de dormir, hi havia tot aquest espectacle: fins a les tres quarts de quatre de la matinada (hora de tancament de bars i discoteques), se sentia tal sarau al carrer que no podíem aclucar l'ull. Trencadisses d'ampolles, discussions i baralles, crits de tota mena, música a tot volum, etc., especialment si l'habitació de l'hotel la tens a prop —que no cal que sigui a sobre mateix—, de qualsevol d'aquests polvorins acústics.

Bé —pensàvem—, quan siguin les quatre això s'haurà acabat i podrem dormir. ¡Greu error! Quan arriba aquesta hora, i després d'aguantar la sortida de tota la gent d'aquests locals amb l'enrenou que això comporta, els toca el torn als escombriaires, que més que camions, el que semblen dur són tancs que desapareixen canoades.

Les declaracions d'Emèrit Bono

Aquest home diu "el gobierno se ha enterado por la prensa de la existencia de una lista de palabras prohibidas en RTVV", segons es pot llegir en el diari *Levante* (dimarts, 21-8-90), i continua afirmant sense tallar-se ni un pèl "el gobierno no tiene por qué saber qué es lo que hace cada una de las instituciones autonómicas". Bé, si aquest govern no té per què saber res de les institucions que dirigeix, alesh-

Encara quedava alguna esperança de dormir quan això passés, ¡però no! Els cotxes que reguen els carrers continuen castigant les nostres orelles amb el seu soroll, com si per comptes de netejar els carrers et posessin a tu dins d'un túnel de rentat de cotxes.

Passada l'experiència ja quasi desistim de dormir, però l'esperança cal mantenir-la... ¡en va! Els transmissors dels policies municipals estan posats a un volum tant alt que, a la nit, es poden sentir en un radi de 200 metres. Si a això tens la desgràcia que es quedin hores sota mateix de l'habitació on ets —com va ser el nostre cas—, ja em direu.

Amb uns ulls com unes taronges a les sis de la matinada, crèiem que podríem descansar, encara que només fos per algunes hores... ¡inútilment! L'església del poble, amatent de fer-nos conèixer la seva presència, disposa d'uns instruments sonors fantàstics: les campanes. A Tossa toquen cada quart de cada hora —un, dos, tres i quatre tocs—, però segons els dies, durant la nit, també toquen totes les hores en punt, i és d'allò més agradable, a les sis de la matinada, sentir les quatre batallades dels quarts i les sis de l'hora.

A hores d'ara pensareu, bé ja es deuen haver acabat les desgràcies auditives i podran dormir; doncs no! Queden les gavines, les meravelloses gavines, que amb una proliferació que no té aturador, fet que, d'altra banda, no sembla incomodar als tossencs (ni a l'Ajuntament), malmeten les nostres ferides oïdes amb abominables concerts que, encara que de curta durada, són d'una intensitat força notable; a més, això no passa al costat de les barques ni al mig de la mar, sino al bell mig del poble.

Si a tot això s'hi afegeix els sorolls del veïns d'habitació (crits, roncs, rialles, etc.), us fareu una idea de com pot ser d'idiíl·lica la vostra estada a Tossa. La llàstima és que, per poder-ho gaudir, s'hagi de ser totalment sord.

Joan Rovira
Barcelona (el Barcelonès)

res, ¿per a què el volem?

Si el cap no sap què fa la mà dreta, no és per culpa de la mà dreta, sinó del cap, que no està en el lloc que li pertoca. I si damunt ha de ser la mà d'altri (en aquest cas, la premsa), qui li haja de dir les barbaritats que li fa la mà dreta en qüestió, és hora de retirar-se. "Si, doncs, la mà o el peu et són ocasió de pecat, talla-te'ls i llança'ls", (Mt 18, 8).

El govern del PSOE ha ficat la pota fins al mànec deixant passar les accions d'un despo-

ta, i ara no sap on amagar-se. Des d'ací, i en la meua qualitat de ciutadà que paga els impostos que ells s'encarreguen de destrossar, demane i exigeix la immediata dimissió del govern valencià per la seua completa ineficàcia i ineptitud.

A més, inste tots els lectors a escriure cartes per demanar la dimissió de tots els complicats en aquesta maniobra política.

Antoni Vila i Peris
Xàtiva (La Costera)